

retten i København, der kommer til at øve en aldeles overvejende Indflydelse paa Landsretspraksis her i Landet, og det vil jeg ikke anse for heldigt. Jeg tror, at den naturlige og rimelige Fordeling er at have to Landsretter, en, der omfatter Jylland, og en, der omfatter Resten af Landet.

Dette vil kunne lade sig gøre — derfor har vi Erklæring fra Præsidenten for Vestre Landsret, og dette vil sikkert kunne belægges med tørre Tal —, uden at man behøver at forøge Antallet af Landsdommere. Man vil ved en saadan Ordning kunne spare en Retspræsident, fire Dommere, en Justitssekretær, et Par Fuldmægtige og Kontorpersonale i Forhold til det, vi har nu; og i Forhold til det Lovforslag, som Ministeren har opstillet, bliver det endnu mere, der vil kunne spares. Det forekommer mig, at det i en Tid, da vi har saa store Vanskeligheder, som vi har, og der overalt med Rette kaldes paa, at man ikke faar et overflødig Antal Embedsmænd, er højst besynderligt at lovfæste en Ordning, med Hensyn til hvilken selve de Embedsmænd, der har med Sagen at gøre, siger, at der er for mange. Det er økonomisk set en daarlig Maade at behandle dette Spørgsmaal paa.

Det ærede Medlem Hr. Knud Hansen sagde det, som jo er rigtigt, at disse Landsretter er delt i Afdelinger paa tre Mand; hver Afdeling har sine Sager, og saa samles alle Dommerne en Gang imellem. Det er nu ikke noget, som sker tilfældigt, dette, at de samles en Gang imellem. Der haves faste ugentlige Møder, hvor alle Rettens Dommere skal være til Stede, og hvor man taler om de Sager af større Betydning, som har fundet deres Afgørelse enten ved Højesteret eller ved andre Afdelinger i Retten. Netop derved skabes den Ensartethed indenfor Retten, som efter min Mening er af saa stor Værdi, og som er af allerstørste Værdi for alle de Mennesker, hvis Retsforhold det drejer sig om. Det er en Værdi ved de store Retter. De store Retter har desuden den Fordel, at de er økonomiske i den Forstand, at i en Ret, der bestaar af fire Afdelinger, kan man, hvis en Dommer i en Afdeling bliver syg i otte Dage, faa hans Tjeneste bestridt ved at lade en yngre Dommer i en anden Afdeling tage hans Tjeneste. Det kan man naturligvis ikke gøre, hvis vi udstykker Retterne i Afdelinger, der sidder rundt omkring med tre Mand hvert Sted. Derfor er der ingen Elasticitet i en Ordning med mange smaa Landsretter.

Dette Spørgsmaal om mange smaa Landsretter eller faa store er nu en Gang

afgjort. Det blev afgjort, den Gang man vedtog Retsplejeloven, og derfor kan det efter min Mening ikke nytte noget, at man nu vil til at tage hele dette Organisations-spørgsmaal op paa ny.

Med Hensyn til selve det interessante Spørgsmaal om Bevarelsen af Søndre Landsret har Ministeren overordentlig paaskønnelsesværdigt sagt, at han vilde lade Lovgivningsmagten afgøre dette Spørgsmaal, selv om han i og for sig havde formel Hjemmel til administrativ Omlægning af Søndre Landsret. Jeg sætter megen Pris paa, at Ministeren har givet Rigsdagsmændene Lejlighed til at nære en saa smuk Følelse som Taknemmelighed ved denne Bemærkning i Motiverne. Men videre kan min Anerkendelse heller ikke strække sig, thi jeg tror oprigtigt talt ikke, at Ministeren vilde have befundet sig rigtig vel Dagen efter, at han havde foretaget noget administrativt paa dette Omraade. Han træder jo herved i sin Forgængers Fodspor, og da jeg ved, at dette er Ministeren en særlig Glæde, vil jeg fremhæve det ved denne Lejlighed.

Det, hvorom alle vil være enige, er dette, at Søndre Landsret ikke kan vedblive at bestaa som en midlertidig Ret med den Organisation, den har nu, og det ringe Antal Sager liggende under sig. At den er meget uheldigt bygget ved sit Dommerantal o. s. v., derom vil sikkert heller ingen Uenighed opstaa. Det er altsaa nødvendigt, at denne Ret enten forsvinder eller skabes om, saaledes at den bliver til en hensigtsmæssig Institution.

Som et af Argumenterne for dens Bevarelse anfører man særlig et nationalt Hensyn. Jeg tror nu oprigtigt talt ikke, at dette Hensyn vejer særlig stærkt, og navnlig ikke, fordi man jo nok ved den Ordning, som Ministeren har foreslaaet, hvorefter Søndre Landsret skal omfatte dels de sønderjydske Landsdele, dels Fyn, gør Retten til en fast Institution, men man lægger ikke dens Sæde fast. Thi derom kan ingen Tvivl herske, at naar denne Ret i nogle Aar har bestaaet, saaledes at den har sit Sæde i Sønderborg og det meste af sit Arbejde i Odense, saa vil den faa sit Sæde dér, hvor den har sit Arbejde, nemlig i Odense. Enten saa det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen ryster paa Hovedet eller ej, føler jeg mig fuldkommen overbevist om, at saaledes vil det gaa, og jeg nærer ikke Skygge af Tvivl om, at hvis man kunde lukke de fynske Rigsdagsmænds Hjerter op og se, hvad der staar i dem, saa vilde man finde dette: Vi gaar nu med til denne Ordning, thi den skal nok blive til det, som vi ønsker, en